

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ№1
ім. П. Майбороди

Протокол №1
від 05 вересня 2022р.

_____Є.Дудник
наказ № 26/1- Д
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П.
Майбороди
Полтавської міської ради
початкового (базового) підрівня,
складена на основі типової навчальної програми
«Музичний інструмент акордеон»**

Полтава
2022

ВСТУП

Навчальна програма з навчальної дисципліни «Музичний інструмент **акордеон**» розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовими освітніми програмами елементарного підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва (наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 р.№ 352), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів гри на акордеоні, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в класі акордеона.

У навчальній програмі визначено мету, завдання та принципи навчання, обумовлені особливостями вивчення навчальної дисципліни, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, рекомендації щодо їх проведення, критерії оцінювання рівня досягнень результатів навчання учнів з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, концентровано розкриваються особливості організації вивчення програмового матеріалу тощо.

Нормативний зміст та нормативні результати навчання розподіляються за роками навчання з логічною послідовністю викладення та визначенням орієнтовного розподілу годин на вивчення модулів навчальної дисципліни.

Типова навчальна програма орієнтована на здобуття базових навичок гри на акордеоні в мистецьких школах (музичних школах, музичних відділеннях шкіл мистецтв), а також може бути використана іншими суб'єктами освітньої діяльності, які реалізують програми позашкільної освіти за мистецьким напрямом.

Опанування нормативного змісту типової навчальної програми забезпечить учням можливість застосовувати набуті в процесі навчання компетентності для творчої самореалізації в повсякденному житті, а також продовжити навчання на наступному підрівні початкової мистецької освіти загально-мистецького або початкового професійного спрямування за фахом.

Нормативний термін навчання за типовою навчальною програмою

становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання в 6-7 років. Для учнів, які розпочинають навчання за програмою у старшому віці, нормативний термін навчання може бути скорочений на 1-2 роки. У цьому випадку навчальний матеріал, передбачений програмою на неохоплений період, ущільнюється викладачем шляхом відведення на вивчення модулів меншої кількості годин, що відображається в індивідуальному журналі учня. Для учнів з особливими освітніми потребами тривалість опанування змісту навчання, передбаченого типовою навчальною програмою, визначається індивідуальним темпом набуття учнем/ученицею відповідних компетентностей.

Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на традиційних та поширених в Україні методиках викладання гри на акордеоні.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент акордеон»**. У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня/учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, комплекс художньо-педагогічних технологій та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. А також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання шляхом перерозподілу нормативного змісту навчання та зміни послідовності викладання навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначені типовою навчальною програмою.

Мета типової навчальної програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчальної дисципліни **«Музичний інструмент акордеон»** у логічній послідовності та визначення нормативних результатів

навчання, досягнення яких забезпечить учням можливість подальшого навчання гри на акордеоні на наступному підрівні початкової мистецької освіти.

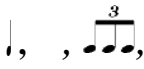
Завдання типової навчальної програми – надати викладачу інструментарій для розроблення робочої навчальної програми та організації і проведення занять з навчання гри на акордеоні.

Нормативний зміст типової навчальної програми складається зі змісту навчання, розподіленого за роками навчання та модулями, переліку компетентностей (*здатності виконувати певні завдання за допомогою сформованих знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення*), визначених у термінах результатів навчання, що має продемонструвати учень/учениця після засвоєння навчальної дисципліни.

З метою досягнення нормативних результатів навчання рекомендовано проводити не менше одного публічного (концертного) виступу кожного/кожної учня/учениці на рік (концерти класу, відділу (відділення), школи, виступи на мистецьких фестивалях та конкурсах). Строки проведення, періодичність та програми концертних виступів визначаються викладачем.

Перший рік навчання.

Завдання: розвиток свободи виконавського апарату; опанування артикуляційно-штрихової техніки: різних видів туше, штрихів *legato, non legato, staccato*, залежно від характеру твору, динаміки, фактури; вдосконалення навичок ведення міха, прийому тремоло; оволодіння технікою виконання мелізму *форшлаг*; використання літерних позначень нот; продовження вивчення поліфонії, музичного твору великої форми (сюїти); розвиток навичок самостійного розбору твору, підбору мелодій та акомпанементів на слух; повторення раніше вивченого репертуару.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Модуль 1.</p> <p>Підготовка до гри.</p> <p>Опанування ритмічних груп.</p> <p>Удосконалення навичок звуковидобування, самостійного розбору творів.</p> <p>Поняття музичної форми.</p> <p>Поліфонія.</p>	<p>Підготовка акордеона до гри. Самостійне регулювання ременів.</p> <p>Корегування посадки, постановки рук (за необхідності).</p> <p>Ритмічні групи:</p> <p> , їх опрацювання в гамі <i>C-dur</i>.</p> <p>Гами <i>C-dur, a-moll</i>, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненням).</p> <p>Поняття «туше». Види туше.</p> <p>Типи фактури. Поліфонія як видбагатоголосся. Основні закономірності поліфонії.</p> <p>Опанування мелізму <i>форшлаг</i>, його видів.</p>	<p>Розуміє та застосовує основні правила посадки за інструментом та постановки рук. Володіє навичками регулювання ременів по довжині.</p> <p>Виконує гами <i>C-dur, a-moll</i>, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненнями); відтворює різні ритмічні малюнки (<i>дуолі, триолі, квартолі</i>) у гамі <i>C-dur</i> в одному метрі, застосовуючи різні штрихові комбінації (<i>non legato, legato, staccato</i>) та різні темпові співвідношення – від повільного до помірного/швидкого.</p> <p>Відтворює ритмічну пульсацію, наголоси, дотримується правил аплікатури, зміни напрямку руху ведення міха.</p> <p>Знає технологію виконання основних видів туше: натиск, удар, поштовх, ковзання; використовує їх, враховуючи конструктивно-акустичні особливості інструмента.</p> <p>Вміє розрізняти два типи фактури у творах, які виконує (гомофонно-гармонічного та поліфонічного складу). Виконує твір з елементами поліфонії, передає особливості ведення голосів, закономірності їх поєднання.</p> <p>Розпізнає графічне зображення <i>форшлагу</i> в нотному тексті, вміє правильно розшифрувати</p>

<p>Модуль 2.</p> <p>Удосконалення технічних навичок гри, міхово-пальцевих прийомів. Твори складної форми. Сюїта.</p> <p>Навички роботи з нотним текстом. Формування слухових уявлень</p>	<p>Музична форма як система засобів вираження музичного твору, її основні складові. Види простих форммузичних творів.</p> <p>Самостійний розбір п'єс з репертуару елементарного підрівня початкової мистецької освіти.</p> <p>Літерні позначення нот.</p> <p>Повторення творів, вивчених у попередній навчальний період.</p> <p>Гами з одним ключовим знаком, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвукз оберненням).</p> <p>Ускладнення гри гам <i>G-dur, F-dur</i> різними ритмічними малюнками (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>).</p>	<p>та грати види <i>форшлагів</i> (<i>короткий, подвійний короткий, довгий</i>).</p> <p>Виконує та вміє аналізувати твори, які мають прості 2-х та 3-х частинні форми. Визначає основні елементи музичної форми: мотив, фраза, речення, період.</p> <p>Виконує п'єси та дотримується основних правил розбору нотного тексту (визначення тональності, розміру, особливостей мелодії, її ритмічних структур, аплікатури, штрихів, фразування тощо).</p> <p>Вміє розшифровувати літерні позначення нот (С – до, D – ре, E – мі, F – фа, G – соль, A – ля, H – сі, B – сів) для їхнього застосування в грі акомпанементів лівою рукою.</p> <p>Виконує твори, вивчені у попередні навчальні роки.</p> <p>Виконує гами з одним ключовим знаком, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненнями). Відтворює різні ритмічні малюнки (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>) у гамах <i>G-dur, F-dur</i> в одному метрі, застосовуючи різні штрихові комбінації та темпові співвідношення – від повільного до помірнього/швидкого. Відтворює ритмічну пульсацію, наголоси, дотримується правил аплікатури, зміни напрямку</p>
---	---	--

	<p>Хроматична гама правою рукою, особливості апікатури.</p> <p>Удосконалення роботи над міховеденням, опанування штриха <i>деташе</i>.</p> <p>Застосування прийому <i>тремоло міхом</i>.</p> <p>Ознайомлення з прийомом гри <i>пальцеве тремоло</i>.</p> <p>Види творів складної форми. Сюїта як приклад роботи над твором циклічної форми –сюїтою.</p> <p>Формування навичок підбору на слух мелодій та акомпанементів до них.</p>	<p>руху ведення міха.</p> <p>Виконує хроматичну гаму правою рукою, знає апікатурні правила її виконання, удосконалює рухливість пальців, підкладання 1 пальця.</p> <p>Контролює рівність звучання, збалансованість рухів міха лівою рукою під час гри штрихом <i>деташе</i>. Вдосконалює якість виконання прийому <i>тремоло міхом</i>, опановує прийом гри <i>пальцеве тремоло</i>; застосовує різні види <i>тремоло</i> у вправах та творах</p> <p>Знає основні різновиди творів складної форми, розрізняє їх характерні особливості.</p> <p>Виконує сучасну сюїту (або 3 частини з неї), розкриває їїобразний зміст зі збереженням цілісності Форми.</p> <p>Підбирає на слух просту мелодію, визначає головні ступені ладу, підбирає акомпанемент лівою рукою (з використанням головних ступенів ладу).</p>
	<p>Основні принципи роботи з апікатурою.</p>	<p>Вміє самостійно визначати апікатуру в нотному тексті твору (або його фрагменті), розуміючи взаємозв'язок апікатури з фактурою та стилістичними особливостями твору.</p>

Протягом першого року навчання учень/учениця опановує:

2-4 етюди, 8-10 творів, різних за жанрами та характером, у тому числі 1 твір складної форми, 1 поліфонічний твір, 1 твір українського композитора або обробку української мелодії, 1-2 мелодії, підібрані на слух, 1-2 твори, вивчені самостійно.

Завдання підсумкового контролю:

грає напам'ять 2 різнохарактерні твори, серед яких обов'язково твір складної форми або поліфонічний.

Другий рік навчання.

Завдання: подальше вдосконалення виконавської техніки; ознайомлення з підголосковою поліфонією; оволодіння технікою виконання мелізму *мордент*; продовження опрацювання основ міховедення; ознайомлення з формою варіацій; подальша робота над розвитком музичних здібностей учнів (музичного слуху, ритму), навичок розбору, вивчення тексту напам'ять; транспонування мелодій; збагачення концертного репертуару; засвоєння правил підготовки до публічного виступу.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
Модуль 3. Удосконалення технічних навичок гри. Підголоскова поліфонія. Опрацювання штрихів, мелізмів, основ міховедення. Розвиток музичної пам'яті	Гами до 2 знаків, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненням). Принципи апікатури в гамах, що починаються з чорних клавіш. Ускладнення гам <i>D-dur</i> , <i>B-dur</i> різними ритмічними малюнками (<i>дуолі</i> , <i>тріолі</i> , <i>квартолі</i>). Ознайомлення з хроматичною гамою лівою рукою. Підголоскова поліфонія в народних піснях.	Виконує гами до 2 знаків, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненням). Застосовує певні апікатурні принципи в гамі <i>B-dur</i> . Відтворює різні ритмічні малюнки (<i>дуолі</i> , <i>тріолі</i> , <i>квартолі</i>) у мажорних гамах до двох знаків в одному метрі, дотримується правил апікатури, зміни напрямку руху ведення міха. Виконує хроматичну гаму лівою рукою, знає та дотримується апікатурної формули її виконання. Виконує поліфонічну обробку народних пісень підголоскового складу,

	<p>Вивчення мелізму <i>мордент</i>.</p> <p>Опрацювання штрихів: <i>tenuto, portato</i>.</p> <p>Філірування звука. Опрацювання основ міховедення та звуко- видобування під час використання динамічної шкали: від <i>pp</i> до <i>ff</i>.</p> <p>Робота над творами з використанням метронома як підготовчий етап до гри Під фонограму.</p> <p>Застосування таблиці основних темпів за метрономом Мельцеля.</p>	<p>дотримуючись плавності ведення голосів, виразності мелодичних ліній.</p> <p>Розпізнає графічне зображення <i>морденту</i> в нотному тексті, вміє правильно розшифрувати та грати види <i>мордентів</i> (одиначний перекреслений, одиначний неперекреслений, подвійний перекреслений, подвійний неперекреслений).</p> <p>Розуміє та застосовує у творах техніку виконання штрихів: <i>tenuto</i> (звуки витримуються повністю відповідно до зазначеної в нотному тексті довжини ноти), <i>portato</i> (звуки виконуються як на <i>legato</i>, але акцентовано, легкими пальцевими поштовхами).</p> <p>Вміє здійснювати філірування звука в творах кантіленного характеру. Демонструє плавне ведення міха на «розтяг» і «стиск». Розуміє залежність гучності звуку від сили ведення міха, вміє відтворювати на акордеоні динамічні відтінки: від <i>pp</i> до <i>ff</i>.</p> <p>Вміє користуватися метрономом, розрізняє темпи за метрономом Мельцеля. Виконує вправи та твори під метроном у різних темпах (від сповільненого до потрібного).</p> <p>Постійно виробляє навички вивчення тексту напам'ять шляхом структурування та</p>
--	--	---

	Розвиток музичної пам'яті	деталізації музичного твору. Грас п'єси, вивчені раніше, збагачує свій концертний репертуар.
<p>Модуль 4.</p> <p>Октавна техніка. Твори складної форми: варіації. Розвиток навичок роботиз музичним текстом. Правила підготовки до публічного виступу</p>	<p>Робота над <i>октавною</i> технікою правої руки в межах мажорних гам до 2 знаків, арпеджіо.</p> <p>Опанування прийому гри <i>glissando</i> правою рукою.</p> <p>Твори варіаційної форми.</p> <p>Цезура. Динамічний план варіацій</p> <p>Формування навичок читання з листа п'єс, їх транспонування.</p> <p>Правила підготовки до публічного виступу.</p>	<p>Контролює рухи правої руки, вільний стан зап'ястка під час гри мажорних гам до 2 знаків, арпеджіо <i>октавами</i>.</p> <p>Контролює правильне положення кисті, пальців правої руки на клавіатурі при висхідному та низхідному рухах під час виконання прийому гри <i>glissando</i>.</p> <p>Виконує варіації як цілісну складну форму. Усвідомлює та передає характер як кожної варіації окремо, так і логічно об'єднує всі частини варіацій за будовою та змістом. Демонструє усвідомлене застосування цезур між частинами варіацій, динамічне наповнення варіацій, логічну кульмінацію.</p> <p>Вільно читає з листа та транспонує п'єси, що відповідають за складністю елементарному підрівню початкової мистецької освіти.</p> <p>Знає основні правила підготовки до публічного виступу. Демонструє культуру поведінки на сцені.</p>

Протягом другого року навчання учень/учениця опановує: 2-4 етюди, 8-10 творів, різних за жанрами та характером, у тому числі 1 твір складної форми, 1 поліфонічний твір, 1 твір українського композитора або обробку української мелодії, 1-2 твори естрадного напрямку (можливо під фонограму «–»).

Завдання підсумкового контролю:

грає напам'ять 2 різнохарактерні твори, серед яких обов'язково твір складної форми або поліфонічний.

Третій рік навчання.

Завдання: розвиток рухливості пальців рук; засвоєння мелізматички (*трель, групето*), прийому гри *vibrato*; ознайомлення з контрастною поліфонією, формою рондо; вивчення руху *терціями, секстами*; робота над музично-образною стороною творів з поглибленим засвоєнням агогіки, темброво-динамічними співвідношеннями; формування творчих навичок створення мелодій та акомпанементів до них.

Навчальна модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Модуль 5.</p> <p>Контрастна поліфонія.</p> <p>Агогіка в музичних творах</p>	<p>Гами до 3 знаків, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненнями).</p> <p>Ускладнення гам <i>A-dur, Es-dur</i> різними ритмічними малюнками (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>).</p> <p>Ознайомлення з контрастною поліфонією.</p> <p>Контрастна поліфонія в старовинних танцях.</p> <p>Прелюдія як самостійний твір.</p> <p>Особливості міховедення в поліфонічних творах.</p>	<p>Виконує гами до 3 знаків, довгі, короткі арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями). Відтворює різні ритмічні малюнки в гамах <i>A-dur, Es-dur</i> (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>) в одному метрі, дотримується правил аплікатури, зміни напрямку руху ведення міха.</p> <p>Розуміє основні ознаки, принципи побудови контрастної поліфонії. Знає види старовинних танців (менует, алеманда, куранта, сарабанда, жига, сициліана, гавот, буре, полонез, павана та ін.), визначає їхні жанрові риси.</p> <p>Виконує старовинний танець або прелюдію; демонструє</p>

	<p>Вивчення мелізмів: <i>трель</i>, <i>грунетто</i></p> <p>Агогічні відхилення <i>rubato</i>, <i>rallentando</i>, <i>accelerando</i>, <i>ad libitum</i>, <i>tenuto</i>, <i>ritenuto</i> в контексті фразування та стилістичних особливостей твору.</p>	<p>відчуття стійкого мелодико-ритмічного малюнку як кожного голосу, так і цілого твору, дотримання штрихів, мелізматики.</p> <p>Демонструє техніку зміни напрямку руху міха, чітку координацію рухів під час виконання поліфонічних творів.</p> <p>Розпізнає графічне зображення мелізмів у нотному тексті, вміє правильно розшифровувати та грати <i>трелі</i>, <i>грунетто</i>.</p> <p>Розуміє значення термінів <i>rubato</i>, <i>rallentando</i>, <i>accelerando</i>, <i>ad libitum</i>, <i>tenuto</i>, <i>ritenuto</i>. Демонструє агогіку у фразуванні як незначне відхилення від основного темпу для досягнення більшої музичної виразності у звучанні твору.</p>
<p>Модуль 6.</p> <p>Розвиток рухливості пальців рук.</p> <p>Виконання подвійних нот.</p> <p>Форма рондо.</p> <p>Розвиток творчих навичок.</p> <p>Темброво-динамічні співвідношення</p>	<p>Ознайомлення з рухом <i>терціями</i>, <i>секстами</i> правою рукою в мажорній гамі з дотриманням аплікатурних формул.</p> <p>Розвиток рухливості пальців рук на прикладі вправ.</p> <p>Застосування різних видів техніки в етюдах та творах рухливого характеру.</p> <p>Виконання музичного твору з фрагментами подвійних нот (гармонічних інтервалів).</p> <p>Ознайомлення з формою та особливостями будови рондо.</p>	<p>Контролює положення правої руки, швидкість руху <i>терціями</i>, <i>секстами</i> під час зміни позицій у гамі, дотримується аплікатурних формул.</p> <p>Відпрацьовує вправи з різними аплікатурними комбінаціями, з використанням гамоподібних, арпеджованих пасажних елементів.</p> <p>Демонструє якість, чіткість втілення різних видів техніки та їх зміну в етюдах та творах рухливого характеру.</p> <p>Грає музичні твори, які фрагментарно містять гармонічні інтервали, досягає їх синхронного звучання.</p> <p>Виконує твір у формі рондо, визначає, чує, передає характер</p>

	<p>Формування творчих навичок: створення мелодії, підбір на слух, написання 2-го голосу, підбір акомпанементу.</p> <p>Опанування прийому гри <i>vibrato</i>.</p> <p>Темброво-динамічні співвідношення.</p> <p>Використання контрастної динаміки.</p> <p>Техніка використання регістрів.</p> <p>Розвиток слухового контролю.</p>	<p>рефрену та епізодів.</p> <p>Демонструє здатність до цілісного охоплення звучання всіх частин рондо, збереження єдності темпу</p> <p>Виконує мелодію, створену власно або підбрану на слух (у межах речення, періоду), придумує 2-й голос (чи підголосок), підбирає акомпанемент у межах головних ступенів ладу.</p> <p>Знає умовне позначення <i>vibrato</i> в нотному тексті. Володіє технікою виконання різних видів <i>vibrato</i> (кистю правої або лівої руки, дрібним тремтінням правої (інколи лівої) руки, ударами кисті правої руки по грифу, поштовхами коліна лівої ноги вгору). Виконує <i>vibrato</i> з різною швидкістю, а також з прискоренням та уповільненням коливань.</p> <p>Вільно володіє всіма варіантами співставлення та плавного перетікання темброво-динамічних контрастів. Демонструє контрастну динаміку через володіння міхом (координує м'язові зусилля ведення міхата та сили звуку). Правильно застосовує реєстри відповідно до характеру, діапазону викладення твору.</p> <p>Розрізняє звукові градації, відмінності в нюансуванні</p>
--	---	--

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує: 2-4 етюди, 8-10 творів, різних за жанрами та характером, у тому числі 1 твір складної форми, 1 поліфонічний твір, 1 твір українського композитора або обробку української

мелодії, 1-2 мелодії, створені власно учнем/ученицею або підібрані на слух, 1-2 твори естрадного напрямку (можливо під фонограму «←»).

Завдання підсумкового контролю: грає напам'ять 2 різнохарактерні твори, серед яких обов'язково твір складної форми або поліфонічний.

Четвертий рік навчання.

Завдання: освоєння імітаційної поліфонії; ознайомлення з сонатною формою; оволодіння творами різних напрямів сучасної музики; розширення обсягу більш складних прийомів гри; удосконалення творчих навичок, слухових уявлень.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Модуль 7.</p> <p>Основи імітаційної поліфонії.</p> <p>Розвиток слухових уявлень.</p>	<p>Гами до 4 знаків, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненням).</p> <p>Ускладнення гам <i>E-dur, As-dur</i> різними ритмічними малюнками (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>).</p> <p>Види поліфонії: імітаційна поліфонія. Характерні ознаки імітаційної поліфонії. Ознайомлення з творами імітаційної поліфонії: канон, інвенція.</p> <p>Продовження формування творчих навичок та розвитку слухових уявлень.</p>	<p>Виконує гами до 4 знаків, довгі, короткі арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями).</p> <p>Відтворює різні ритмічні малюнки в гамах <i>E-dur, As-dur</i> (<i>дуолі, тріолі, квартолі</i>) в одному метрі, дотримується правил аплікатури, зміни напрямку руху ведення міха.</p> <p>Розуміє основні принципи побудови імітаційної поліфонії. Виконує твір імітаційної поліфонії. Демонструє усвідомлене виконання окремих голосів та їх поєднання, відчуває спрямованість розвитку кожної мелодичної лінії.</p> <p>Грає з листа доступні за складністю мелодії, підбирає на слух акомпанементи до них, застосовуючи поєднання басів з усіма видами акордів</p>

<p>Модуль 8.</p> <p>Ускладнення ритмічних малюнків. Сонатна форма. Напрями сучасної музики. Оригінальні виконавські прийоми. Удосконалення технічних та творчих навичок</p>	<p>Гра пунктирним ритмом. Використання ускладнених ритмів в етюдах та п'єсах.</p> <p>Ознайомлення з сонатною формою, особливостями її будови. Виконання сонати або сонатини як приклад роботи над твором сонатної форми.</p> <p>Ознайомлення з напрямками сучасної музики.</p> <p>Ознайомлення з прийомом гри міхом <i>рикошет</i>.</p> <p>Оригінальні виконавські прийоми: <i>кластер</i>, <i>кластерне глісандо</i>.</p>	<p>на лівій клавіатурі.</p> <p>Чітко, ритмічно, виразно виконує ритмічні групи з додаванням <i>квінтолей</i>, <i>секстолей</i> на основі мажорних гам до 2 знаків з дотриманням визначеного темпу, правил аплікатури, зміни напрямку руху ведення міха.</p> <p>Точно відтворює пунктирний ритм.</p> <p>Уміє відтворювати ускладнені ритми в етюдах, п'єсах.</p> <p>Виконує музичний твір сонатної форми (або частину), розуміє його будову. Відрізняє контрастні теми, логіку тонально-гармонічного розвитку, характерні ознаки форми. Демонструє відчуття єдиної наскрізної лінії музичного розвитку твору. Використовує інтонаційні та динамічні нюанси, застосовує різноманітні способи звуковидобування. Розкриває образно-смісловий зміст твору.</p> <p>Розуміє стилістику виконання творів різних напрямів сучасної музики (джаз, поп, рок та ін.), відображає певні ритмічні, штрихові, динамічні особливості виконання цих творів.</p> <p>Знає умовні позначення <i>рикошету</i> в нотному тексті. Розуміє техніку відтворення міхом основних видів рикошету (дуольний, тріольний).</p> <p>Демонструє виконання <i>кластеру</i>, <i>кластерного глісандо</i> долонею або кулаком різними видами туше як виразні прийоми для</p>
--	--	---

	<p>Удосконалення навичок транспонування мелодій з акомпанементом.</p> <p>Розвиток технічних навичок виконання віртуозних творів, вміння швидко переключати увагу на різні види техніки.</p> <p>Удосконалення техніки перемикавання реєстрів</p>	<p>передачі особливого емоційного піднесення</p> <p>Демонструє вміння транспонувати раніше вивчені мелодії з акомпанементом в заданій тональності.</p> <p>Віртуозно виконує твори рухливого характеру, якісно та швидко здійснює перехід з одного на інший вид техніки (наприклад, гамоподібна → арпеджована → акордова). Вміє своєчасно перемикає реєстри між частинами творів.</p>
--	---	--

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опановує: 2-4 етюди, 8-10 творів, різних за жанрами та характером, у тому числі 1 твір складної форми, 1 поліфонічний твір, 1 твір українського композитора або обробку української мелодії, 2-3 твори різних напрямів сучасної музики (можливо під фонограму «-»).

Завдання підсумкового контролю: грає напам'ять 2 різнохарактерні твори, серед яких обов'язково твір складної форми або поліфонічний.

П'ятий рік навчання.

Завдання: розширення обсягу нових, більш складних прийомів гри; закріплення та вдосконалення технічних та інтелектуальних навичок виконання гамоподібної, арпеджованої, акордово-гармонічної та поліфонічної фактур; ускладнення репертуару за технічними та художніми вимогами; продовження формування музично-естетичного смаку на основі різноманітного за стилем і характером репертуару.

Цей рік є заключним етапом середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти, тому особлива увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту, достатньої для вступу до закладів професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Результати навчання
<p>Модуль 9.</p> <p>Накопичення, удосконалення виконавських навичок.</p> <p>Поліритмічні сполучення тривалостей нот.</p> <p>Сценічна витримка і артистизм</p>	<p>Гами до 5 знаків, арпеджіо (довгі, короткі), акорди (тонічний тризвук з оберненням) з використанням усього діапазону інструмента.</p> <p>Ускладнення мажорних гам до 3 знаків різними ритмічними малюнками (<i>дуолі-секстолі</i>).</p> <p>Ознайомлення з творами імітаційної поліфонії: фугета, фугато, фуга.</p> <p>Особливості розбору поліфонічного твору. Вплив конструктивно-акустичних особливостей акордеона на специфіку перекладення поліфонічних творів для акордеона.</p> <p>Формування поліфонічних слухових уявлень.</p> <p>Розширення кола складних ритмічних малюнків: чергування поліритмічних сполучень тривалостей (<i>дуолі – тріолі, тріолі –квартолі</i> та ін.) у творах сучасних композиторів.</p> <p>Опрацювання навичок</p>	<p>Виконує гами до 5 знаків, довгі, короткі арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями) з використанням усього діапазону інструмента.</p> <p>Відтворює різні ритмічні малюнки на прикладах мажорних гам до 3 знаків (<i>дуолі-секстолі</i>) в одному метрі, дотримується правил аплікатури, зміни напрямку руху ведення міха.</p> <p>Знає характерні риси фугети, фугато, фуґи, особливості побудови фуґи як найвищої форми поліфонії.</p> <p>Демонструє вміння самостійно розібрати фрагмент поліфонічного твору: підібрати раціональну аплікатуру, опрацювати окремо кожен голос, горизонтальний рух голосів та їхню вертикальну взаємодію.</p> <p>Демонструє виконання голосів різними прийомами пальцевої та міхової артикуляції, поєднаннями різних штрихів.</p> <p>Виконує поліфонічний твір, демонструє вміння чути поліфонічну тканину, вести кожен голос окремо і всю сукупність голосів в їх взаємозв'язку згідно характеру звучання усього твору.</p> <p>Точно відтворює складні ритмічні малюнки та чергування поліритмічних сполучень тривалостей в одному темпі, використовує їх у творах сучасних композиторів</p> <p>Демонструє сценічну</p>

	сценічної витримки та артистизму	витримку та артистизм, застосовує опановані засоби музичної виразності для відтворення художнього образу музичного твору.
Модуль 10. Підготовка до випускного іспиту. Закріплення, удосконалення та розширення знань та вмінь, необхідних для якісної гри	<p>Удосконалення дрібної та крупної техніки правої та лівої рук на основі опанованих гам, арпеджіо, акордів, вправ, етюдів.</p> <p>Особливості роботи над творами складної форми.</p> <p>Закріплення та вдосконалення творчих навичок учня.</p> <p>Підготовка програми випускного іспиту. Робота над основними виконавськими навичками.</p> <p>Розвиток асоціативного мислення і образної уяви під час роботи над художнім образом музичного твору.</p> <p>Відпрацювання, повторення вивченого репертуару, вільне володіння навичками самостійного розбору творів рівня 2-3 року навчання.</p>	<p>Відпрацьовує гами до 5 знаків, довгі, короткі арпеджіо, акорди; вправи, етюди з використанням дрібної техніки (гамоподібна, арпеджована, пальцеві репетиції, подвійні ноти) та крупної (виконання октав, акордів, стрибків).</p> <p>Виконує твір складної форми. Розкриває образний зміст твору, його характерні особливості.</p> <p>Впевнено володіє навичками підбору на слух мелодій з акомпанементом, транспонування етюдів та п'єс у вивчені тональності.</p> <p>Виконує програму випускного іспиту. Дотримується темпової єдності, ритмічної та звуковисотної точності, штрихової культури виконання творів, основних принципів динаміки звуку, агогіки, повного спектру тембральної палітри інструмента.</p> <p>Розкриває образну складову, демонструє ступінь залученості в процес виконання та передачі змісту твору, уважно дослухається до своєї гри.</p> <p>Володіє знаннями та основними виконавськими навичками (зокрема, творчими), має в здобутках концертний репертуар, вміє самостійно розбирати і грати з листа нескладні твори (рівня 2-3 року навчання).</p>

Протягом п'ятого року навчання учень/учениця опановує: 2-4 етюди, 8-10 творів, різних за жанрами, стилями та характером, у тому числі 1 твір складної форми, 1 поліфонічний твір, 1 твір українського композитора або обробку української мелодії, 1-2 твори сучасних композиторів (можливо під фонограму «←»), 1-2 мелодії, розібрані та вивчені учнем/ученицею самостійно, 1-2 мелодії, підібрані на слух з транспонуванням у вивчені тональності, а також твори, які були вивчені в попередні роки навчання і потребують удосконалення.

Завдання підсумкового контролю: грає напам'ять поліфонічний твір, твір складної форми, 2-3 різностильові, різнохарактерні твори.